

CHRISTELIJKE SPIRITUALITEIT

Inleiding

Wat hierna volgt is een kort overzicht van het leven en de spiritualiteit van Paulus. Verschillende gebeurtenissen en opmerkingen in zijn brieven en uit de “Handelingen” zijn merkwaardig als men deze leest en bekijkt vanuit het standpunt en het gedachtegoed van de bijna-doodervaring. Met andere woorden: het is een lezing van de brieven van Paulus en een weergave van zijn spiritualiteit met het gedachtegoed van de BDE in het achterhoofd. Lees dit artikel dus vanuit die gezichtshoek, en met die ingesteldheid wat voor U niet zo moeilijk zal zijn omdat U lid bent van de vzw Limen.

Er zijn aanwijzingen dat Paulus geen schitterend spreker was. Dat is wellicht de reden waarom hij zoveel brieven heeft geschreven - of laten schrijven - waarin zijn spiritualiteit is weergegeven. Zijn oudste brieven zijn wellicht ouder dan de geschreven evangeliën, die lange tijd mondeling werden overgedragen zoals toen gebruikelijk was.

1. Het leven van Saulus/Paulus

Saulus werd geboren uit joodse ouders in Tarsus, een stadje in Cilicië, het huidige Turkije, rond 10 na Christus. Dat wil dus zeggen dat hij ongeveer 10 jaar jonger was dan Christus Jezus. Naast zijn geboorte als Jood had hij ook het Romeinse burgerrecht verworven.

Zijn opvoeding vond plaats in Jerusalem. Een beroemd rabbijn zorgde voor een strenge religieus-joodse vorming met uitgebreide kennis van wat wij nu het Oude Testament noemen en van alle overgeleverde wetten die daarmee gepaard gingen.

Saulus bevond zich dus waarschijnlijk in Jerusalem toen het drama rond Christus Jezus zich daar voltrok rond het jaar 33.

Na de nederdaling van de Heilige Geest over de apostelen verbreidde de Christusboodschap zich zeer snel in en rond Jerusalem. De religieuze joodse autoriteiten zagen die religieuze stroming als een bedreiging en een ketterij die moest uitgeroeid worden! Saulus was één van de vurige voorvechters in deze zaak. Rond het jaar 36 werd hij met een opdracht tot vervolging uitgestuurd naar Damascus.

Wat er daar onderweg gebeurde staat geschreven in de Handelingen van de Apostelen: “Toen hij op zijn tocht Damascus naderde, omstraalde hem plots een licht uit de hemel. Hij viel neer op de grond en een stem zegde hem: Saul, Saul, waarom vervolgt gij mij? Hij sprak: Wie zijt gij Heer? Hij antwoordde: ik ben Jezus die gij vervolgt. Maar sta op en ga de stad in: daar zal iemand U zeggen wat ge moet doen. Zijn reisgezellen stonden sprakeloos, want zij hoorden wel de stem maar zagen niemand. Saulus stond van de grond op, maar hoewel zijn ogen open waren zag hij niets. Zij namen hem dus bij de hand en brachten hem Damascus binnen. Drie dagen lang kon hij niet zien en at of dronk hij niet.”

Paulus trekt zich gedurende drie jaar terug ergens in Arabië. Drie jaar is lang en we kunnen alleen maar vermoeden dat hij die tijd nodig had om zijn ontmoeting met Christus te verwerken, zoals hij laat uitschijnen in zijn brief aan de Galaten:

“Het evangelie dat ik verkondig is niet naar de mens. Ik heb het niet van een mens ontvangen maar door een openbaring van Christus Jezus. Gij weet van mijn vroeger leven in het jodendom, hoe ik volgelingen van Christus vervolgde. Maar toen het Hem behaagde mij zijn Zoon te openbaren, opdat ik Hem aan de volkeren zou verkondigen, toen ben ik niet te rade gegaan bij mensen. Ik ben niet naar Jerusalem gegaan, naar hen die al eerder apostel waren dan ik, maar ik ben dadelijk vertrokken naar Arabië en vandaar weergekeerd naar Damascus.

Eerst drie jaar later ging ik naar Jerusalem om Kefas (= Petrus) een bezoek te brengen en ik ben slechts veertien dagen bij hem gebleven. Van de andere apostelen heb ik niemand ontmoet behalve Jacobus...”

Na die ontmoeting in Jerusalem trekt hij zich zeven jaar terug in Syrië, Cilicië! Rond het jaar 45 begint hij zijn prediking in Antiochië, “de stad waar de leerlingen van Christus voor het eerst christenen worden genoemd.”

Dan beginnen zijn missiereizen en predikt hij in Cyprus, in gans het huidige Turkije en Griekenland tot in Italië en Spanje toe. Hij wordt als het ware de specialist van de bekering van de niet-joden, dus de heidenen.

Hij benoemt zichzelf tot apostel omdat hij zijn boodschap RECHTSTREEKS van God ontvangen heeft.

Rond het jaar 58 wordt Paulus in Jerusalem door de Romeinen gearresteerd. Hij wordt er enkele jaren gevangen gehouden en dan naar Rome overgebracht, na een verblijf op Malta. Vanuit Rome is hij begin jaren zestig naar Spanje gereisd en ook naar het Oosten. In het jaar 67 zou hij volgens de overleveringen in Rome de marteldood zijn gestorven.

Zijn spirituele erfenis is bewaard gebleven in een veertiental brieven die hij naar zijn gemeenschappen in diverse plaatsen stuurde.

2. Spiritualiteit van Paulus

De spiritualiteit van Paulus kan men als volgt kernachtig samenvatten:

- God is Liefde.
- De Liefde van God is ons kenbaar gemaakt door zijn Zoon Jezus.
- De Liefde van God leeft vandaag in de mensen door de Heilige Geest die Hij gezonden heeft.

Hierna volgen enkele van zijn uitspraken afkomstig uit zijn brieven, waar naar verwezen wordt. Het zijn gedachten om even of lang bij te verwijlen:

Romeinen

“De liefde van God is uitgestort in onze harten door de Heilige Geest die ons gegeven is.”

Galaten

“Broeders, gij zijt tot vrijheid geroepen. Misbruik die niet als voorwendsel tot zelfzucht ,maar dient elkander door de liefde.Want de hele wet is vervat in dit ene woord:”Bemin uw naaste als uzelf”.Dit wil zeggen: leef naar de geest dan zult gij zelfzucht en jaloezie verbannen.Laat U door de geest leiden . Daar wij door de geest leven moeten wij de geest ook volgen. De vruchten van de geest zijn : liefde, blijheid, vrede, geduld, vriendelijkheid, trouw, zachtheid, ingetogenheid.”

Efese

“God heeft ons,om de grote liefde waarmee Hij ons liefheeft,ons, die dood waren ingevolge onze afdwalingen, met Christus levend gemaakt en ons samen met Hem doen opstaan en zetelen in de hemelen.”

“Dat mij namelijk door openbaring de kennis van het Geheim is medegedeeld door de Heilige geest: dat de heidenen – dus alle mensen en niet alleen de Joden – in Christus Jezus mede erfgenaam zijn.”

“Moge gij in de Liefde geworteld en gegrondvest blijven moge gij kennen en vatten de breedte , lengte , hoogte , en diepte van de Liefde van Christus die de kennis te boven gaat opdat gij vervuld wordt van de volheid van de Heilige Geest.”

“Eens waart gij duisternis, nu zijt gij licht door uw gemeenschap met de Heer. Leeft dan ook als kinderen van het Licht en de vrucht van het Licht kan alleen maar goedheid zijn en gerechtigheid.”

Filippi

“Voor mij is het leven Christus en dus sterven winst.Maar blijf ik leven ,dan wacht mij vruchtbare arbeid. Daarom weet ik niet wat ik moet kiezen .Van beide kanten word ik in het nauw gedreven :ik verlang heen te gaan om met Christus samen te zijn, want dat is verreweg het beste;maar voor U is het nuttiger dat ik nog blijf....”

“Ons vaderland is in de hemel,vanwaar wij de heer Jezus verwachten.Hij zal ons lichaam herscheppen om het gelijkvormig te maken aan zijn verheerlijkt lichaam met dezelfde kracht die Hem in staat stelt het heelal te beheersen...”

Titus

“De goedheid en mensenzelfde van God onze Heiland zijn verschenen.Hij heeft ons gered , niet op grond van werken of daden van gerechtigheid die wij verrichtten maar louter uit barmhartigheid, door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing die het werk zijn van de Heilige Geest: Hem heeft God rijkelijk over ons uitgestort door Christus

Jezus , opdat wij , gerechtvaardigd door zijn genade,erfgenamen zouden worden van het eeuwige leven waar onze hoop op gericht is.”

Kolosse

“Als gij dan met Christus verzezen zijt, zoek dan wat boven is, daar waar Christus zetelt aan de rechterhand van God. Kijk uit naar het hemelse, niet naar het aardse. Gij zijt immers gestorven en uw leven is met Christus verborgen in God. Christus is uw leven en wanneer Hij verschijnt zult ook gij met Hem verschijnen in heerlijkheid...”

Corinthië

“Ik ken een mens in Christus, die veertien jaar geleden, in het lichaam of buiten het lichaam, ik weet het niet, God weet het...die mens werd weggerukt naar de derde hemel. Van die mens weet ik dat hij ,met het lichaam of zonder het lichaam, ik weet het niet, God weet het, dat hij werd weggerukt naar het paradijs en onzegbare woorden vernam, die geen mens mag uitspreken...”

(Alle kenners zijn het er over eens dat Paulus het hier over zichzelf heeft. Verder vermoeden zij dat deze brief rond het jaar 50 is geschreven...aan U om te rekenen...)

3.Hooglied van de Liefde

Uit wat wij zojuist gelezen hebben zouden we kunnen afleiden dat Paulus een mysticus was die zich van de wereld afsloot om “God te aanschouwen”.

Maar dan hebben we een verkeerd beeld van deze man:al zijn brieven beginnen met een korte beschrijving van zijn “roeping”,gevolgd door een dankwoord aan degene die hem geroepen heeft en dan spoort hij zijn volgelingen aan door hen te prijzen voor wat zij goed doen en door hen zonder omwegen en radicaal erop te wijzen wat zij volgens hem verkeerd doen en hoe zij het in feite wel moeten doen om goed te doen. Hij vraagt dus actie en inzet maar alles moet gedragen zijn door de liefde.

Hij beschouwt het niet als zijn opdracht bestaande structuren te veranderen. Hij beschouwt het wel als zijn opdracht dat mensen de bestaande structuren invullen vanuit de liefde. Eén voorbeeld: Hij ijvert er niet voor om de slavernij af te schaffen; hij eist wel dat de eigenaar van een slaaf zijn slaaf met goedheid en liefde bejegt...zoals de slaaf goedheid en eerbied moet betonen voor zijn heer; maar is er dan nog sprake van een verhouding meester-slaaf als men op die manier met elkander omgaat?

Dat is het grote geheim :alle moraliteit (dat is alle handelingen van de mens) moet gedragen worden door de liefde. De vraag is of wij dat voldoende begrepen hebben Daarom volgt hier zijn beschrijving van hoe wij in liefde moeten handelen. Deze tekst komt uit zijn brief aan de Korinthiërs

“Al spreek ik met de tongen van engelen en mensen: als ik de liefde niet heb, ben ik niet meer dan klinkend koper of een schelle cimbaal.

Al heb ik de gave van de profetie,al ken ik alle geheimen en alle wetenschap, al heb ik het volmaakte geloof dat bergen verzet: als ik de liefde niet heb, ben ik niets.

Al deel ik heel mijn bezit uit, al geef ik mijn lichaam prijs aan de vuurdood: als ik de liefde niet heb baat het mij niets.

De liefde is lankmoedig en goedertieren; de liefde is niet afgunstig, zij praalt niet, zij beeldt zich niets in, zij geeft niet om de schone schijn, zij zoekt niet wat haar niet aangaat, zij laat zich niet kwaad maken en rekent het kwade niet aan. Zij verheugt zich niet over onrecht, maar vindt haar vreugde in de waarheid. Alles verdraagt zij, alles gelooft zij, alles hoopt zij, alles duldt zij.

De liefde vergaat nimmer; de gave van de profetie zal verdwijnen, tongen zullen verstommen, de kennis zal een einde nemen. Want onze kennis is stukwerk en stukwerk ons profeteren. Maar wanneer het volmaakte komt, heeft het onvolmaakte afgedaan. Toen ik een kind was sprak ik als een kind, dacht ik als een kind, voelde ik als een kind; nu ik man geworden ben, heb ik het kinderlijke afgelegd.

Thans zien wij in een spiegel, onduidelijk, maar dan van aangezicht tot aangezicht. Thans ken ik slechts ten dele, maar dan zal ik ten volle kennen zoals ikzelf gekend ben.

Nu blijven van kracht geloof, hoop en liefde, dit drietal, maar de grootste van deze is de liefde....”

Deze lofzang heeft iets aangrijpends en dramatisch: het is mogelijk dat Paulus terugdenkt aan de tijd toen hij als Saulus het prille christengeloof trachtte uit te roeien in de vaste overtuiging dat hij “de goede zaak” dient. En nu tot het besef komt dat hij voor eigen eer en glorie werkte, zonder liefde of zonder mededogen voor zijn “naaste”. Wij hebben allemaal op een bepaald moment in ons leven gedacht het goede voor te staan, maar hadden de Liefde niet. De geschiedenis leert ons dat er al vele “goede zaken” gebeurd zijn, echter zonder gedragen te zijn door de Liefde! Wij weten wat de gevolgen zijn van deze opvatting en houding, zowel in ons persoonlijk leven als doorheen wat er in de mensengeschiedenis gebeurd is! Dat is het grote drama in de mensengeschiedenis die voorbij is, die zich nu voordoet en die nog komen gaat. Het is duidelijk dat Paulus hier zeer klaar en duidelijk beseft dat alles moet gedragen worden door de Liefde. Het enige uitgangspunt in ieders leven en in elke maatschappijstructuur moet zijn de Liefde in al zijn onvoorwaardelijkheid. Dan wordt en is er heel veel overbodig...De weg is nog lang, maar laat ons hopen dat dat inzicht méér en méér komt boven te drijven... Want er is Hoop en naast de Hoop is er Geloof maar de grootste is en blijft de Liefde. (Zo spreekt Paulus)

4. Nabeschouwingen

4.1. Gelijkenissen

Hierna volgt een opsomming van enkele merkwaardige “gebeurtenissen” die voor ons een speciale betekenis hebben omdat zij refereren naar het ons welbekende kader. Die referentie vinden we elders ook terug, zoals in de tibetaanse dodenboeken:

- De Christenvervolger wordt neergebliksemd en is drie dagen blind. Hij verdwijnt gedurende drie jaar uit zijn vertrouwde omgeving.

- Dan brengt hij een kort bezoek aan Petrus en verdwijnt nogmaals van het toneel, ditmaal gedurende zeven jaar!

- Hij stelt uitdrukkelijk – dus hij vindt het belangrijk - dat hij zijn boodschap rechtstreeks van God gekregen heeft en niet van de apostelen van Jezus.

- In zijn brief aan Filippi schrijft hij (zie hierboven) dat hij liever dood zou zijn om met Christus samen te zijn, want dat heeft verreweg zijn voorkeur. Maar voor hen is het nuttiger dat hij hier zijn taak verder vervult. Dat klinkt ons vertrouwd in de oren!

- Hij verkondigt de kern van de christelijke spiritualiteit en bevestigt dat hij in de derde hemel verbleef, waar hij kennis opdeed die een mens niet kan vatten...

4.2. Het mysterie van de Liefde.

Saulus was opgegroeid en gevormd in de joodse traditie. Namelijk Jahweh die zich kenbaar maakte aan het uitverkoren volk en voor hen een levenswijze uitstippelde, zoals wij die bijvoorbeeld kennen via Mozes, waaraan Jahweh de tien geboden overhandigde. Voor Saulus was dat “de waarheid” en alles dat daarmee niet strookte moest hardhandig bestreden worden

Na zijn lichtervaring komt hij tot het besef dat hij op een verkeerd spoor zit: de enige “waarheid” is de algemeen geldende en universele Liefde. Uit de Liefde is gans de schepping voortgekomen. Al wat is, bestaan heeft en zal bestaan komt voort en is een afstraling van de Liefde. De enige norm voor al wat leeft is de Liefde. Die totale ommekeer in zijn levenshouding is er gekomen na tien jaar van bezinning in de grootste eenzaamheid

In zijn Hooglied aan de Liefde tracht hij dat duidelijk te maken. Al wat we doen is waardeloos als wij het niet doen vanuit het perspectief van de Liefde. De mens is het enige wezen in de ons bekende schepping die zich daar bewust van kan worden en er bewust naar kan leven. Of het nalaten ernaar te leven. We zijn nu bijna tweeduizend jaar na de geboorte van Paulus. Vele mensen hebben zijn boodschap echt begrepen en getracht ernaar te leven. Velen hebben zijn boodschap ook misbruikt voor eigen belang en zoveel negatieve dingen. Anderen zijn dan weer tot die ervaring gekomen via andere beschouwingen. Maar beschouwingen kunnen met mekaar niet botsen als zij de Liefde vooropstellen! Hun waarheden vallen samen in de Liefde en dat moet hen ertoe aanzetten het eigenbelang over boord te kieperen... Een mooi gedachtegoed staat ter onze beschikking om te bevestigen wat wij zelf beleefd hebben of hebben leren kennen via de bijnadoodervaring. Het is een multi-culturele ervaring die hopelijk meer en meer een steentje bijdraagt tot de ontdekking van de universele Liefde...!

Stan Michielsens